СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 39. Джерзи Сіти, Н. Дж., четвер, 15 лютого, 1934. — VOL. XLII. No. 39. Jersey City, N. J., Thursday, February 15, 1934. THREE CENTS

ЛЕТНИЧІ ПІДПРИЄМСТВА ЙДУТЬ ДО СУДУ ПРОТИ УРЯДУ

ВАШИНГТОН. — Летниче підприємство Транс континентал енд Вестерн Ейр, котре належить до групи підприємств, які мали з урядом контракти на воження почти, запізвало до суду уряд за зломання контракту. Підприємство домагається від суду приказу відкинення зарядження почтового департаменту про розвязання контрактів.

Урядники кажуть, що вони мають досить доказів на те, що контракти добуто безправно та що вони докажуть це на суді.

Рівночасно сторонники уряду в конгресі подали внесок на уповажнення уряду вживати летунів армії до вożення почти.

У палаті послів прийшло до напруженої сцени, коли конгресмен Фиш пробував прочитати до протоколу засідання лист полковника Линдберга до президента Рузвелта з протестом проти розвязання контрактів.

УРЯД ПРИСПІШУЄ ДЕБАТУ НАД ПОДАТКОВИМ ЗАКОНОМ.

ВАШИНГТОН. — Більшости палати послів удалось усунути на бік усі справи та поставити на першу точку нарад справу нового податкового закона.

Комітет для нових податків має предложити свій рапорт, після чого має зараз наступити дебата.

ПРИЇЗД НОВОГО ЯПОНСЬКОГО ПРЕДСТАВНИКА.

ВАШИНГТОН. — Новий японський представник, Гіроші Саїто, предложив президентови Рузвелтови свої повновласти.

Новий представник запевняв президента про миролюбну політику Японії. Він доказував, що промисли Японії й Америки взаємно себе доповняють, через що їм тяжко з собою конкурувати. Він висказав надію, що Америка і Японія погодяться щодо політики на Тихому океані.

Президент Рузвелт запевняв Саїта, що американський уряд прямує до мира на Тихому океані.

ПУБЛИЧНІ ПЕРЕСЛУХАННЯ В СПРАВІ КОДЕКСІВ.

ВАШИНГТОН. — Адміністратор відбудови краю зарядив низку переслухань у справі промислових кодексів. Переслухання мають початися 27 лютого й мають бути публичні: в цей спосіб уряд хоче дати нагоду предложити свої поради всім тим, які думають, що такі поради про кодекси мають.

Конференції будуть розділені на пять сесій, з котрих кожда буде присвячена іншій справі, а саме: 1) питанню збільшення робіт; 2) і 3) торговельній практиці; 4) організації кодексової власти і 5) малим бизнесовим організаціям.

ПОЛЮВАННЯ НА МОРСЬКІ СОБАКИ.

БАБИЛОН (Лонг Айленд). — Звідси вибирається громада прибережних сторожів на полювання на тюленів, котрих громадку побачено коло Огнистого острова. Ловці хочуть дістати хоч одного тюленя для нюйорського музею природничих наук.

Тюлені, бачені на Огнистім острові, мають по 300 до 400 фунтів ваги.

(Огнистий остров це піскова лава здовж полудневого берега Лонг Айленд).

МОРСЬКА ПРИГОДА КОРАБЕЛЬНИХ „ЗАЙЦІВ".

КОЛЬОН (Панама). — Пароход „Санта Елена" виловив з океану яких 15 миль від мексиканського берега двох чоловіків. Плили вони на тратві з 5 дощок, звязаних слабо шнуром. Довкола них море аж кишіло від акул.

Коли їх витягнено на корабель, один подав, що називається Джан Пицер, має 19 літ та є американським горожанином. Другий назвав себе Артуром Мартином та казав, що має 26 літ і походить з Естонії. В Галвестоні, в стейті Тексас, оба вони закралися зайцем на японський корабель „Курама", сподіваючися дістатись до Азії. Коли їх відкрили корабельні власти й дали їм знати, що їх висадять на американський беріг та віддадуть у руки американських урядови, вони постановили втекти. Збили тратву з дощок, перевязали її шнуром, і в ночі, коли корабель був недалеко мексиканського берега, відбили від корабля.

Коли сонце зійшло, вони на своє здивування не побачили берега. Почали далі веслувати при помочі дощини. Вони не мали з собою ні поживи ні їди. Так вони плили два дні й дві ночі. Їх мучив голод, спека й спрага. Коло них плили акули-людоїди, а один з них навіть перевернув їх тратву. Лише з трудом удалося їм дістатись назад на неї.

„Санта Елена" везе їх до Ню Йорку.

ТРИ ХЛОПЦІ ЗАЛОМАЛИСЯ НА ЛЕДІ.

Під двома 8-літніми хлопцями, що бавилися на ставку в Трентон, Н. Дж., обломався тонкий лід. Їх крики почув сусід; він ухопив граблі та пробував дістати хлопців з води. Коли це не вдалося, він і ще один сусід поплили до хлопців. Заки доплили до хлопців, один пропав під водою і втопився. Другого добули ще живого, але він помер зараз по витягненню його на беріг.

Через заломання тонкого леду втопивсь один хлопець у Лонг Біч, на Лонг Айленді.

УКРАЇНЕЦЬ КОЗАЦЬКОЇ ВДАЧІ.

Дня 27 грудня м. р. 23-літній Тонько Неборак, Федір Гарбон, Осип Сербан і Михайло Дячок вибралися були з Ковлина, в провінції Онтаріо, до дереворубного табору на острові Сейнт Ігнес у Нипигонському заливі. Їх захопила по дорозі сильна заверюха й зимно, що сягало до 30 ступнів нижче зера. Підчас заверюхи вони збludили з дороги й почали блукати. По довгім ході Гарбон і Сербан так уже чулися помученими, що лягли на лід озера й не хотіли йти дальше. Неборак просив їх іти дальше, бо замерзнуть, але вони його не послухали й лишилися на леді. Пройшли ще трохи і Дячок також знеміг та хотів лягти на леді, одначе Неборак таки захотив його йти дальше. Вкінці вони добилися до хати самітного ловця Кінга. Неборак разом з Кінгом запрягли псів у санчата й вирушили на поміч Гарбонови й Сербанови. Коли приїхали до того місця, де вони були лишилися на леді, Сербан уже був замерз, а Гарбон ходив іще. Його вдалося вратувати. Отак Неборак своїм козацьким завзяттям та заохотою вратував двох своїх товаришів від замерзнення.

КУЛЯ РОЗПЛЕСКАЛАСЯ ДО ЛОБА.

Мурин В. О. Пірсон, що жиє в Бирмінгем, у стейті Алабама, має сильне чоло. Він був посварився із своїм шваґром, Френком Бишопом. Підчас бійки прийшло до стрілянини. Бишоп стрілив з револьвера прямо в чоло Пірсона. Пірсон не впав, але вистрілив з револьвера в Бишопа. Куля поцілила Бишопа в живіт, від чого він упав смертельно ранений. Пізніше лікарі витягнули з рани Пірсона розплескану до лоба кулю. Ту кулю держать тепер на виставовому місці в канцелярії місцевого шерифа.

ОДНО З БЛИЗНЯТ НЕ БАТЬКОВЕ.

У місті Янктон у стейті Савт Дакота судья Трип дав розвід Евалдови Пері на підставі того, що його жінка вродила близнята, але одно з них належить до сусіда Евалдового... Так доказував Евалд. Судья не був певний, чи таке можливе, отже покликав лікарів, і лікарі сказали, що таке можливе, коли близнята хлопчики. З пятьох дітей батько взяв собі двоє. З близнят взяв собі лише того хлопчика, що подібний до нього.

ДИПЛЬОМАТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ КНЯЗЯ РЕПНІНА В ЕВРОПІ.

(ВУНІ) Дня 26. січня 1934. відбувся в салі Українського Наукового Інституту виклад д-ра Михайла Антоновича, темою котрого була дипльоматична діяльність князя Репніна підчас його перебування в Европі, головно при дворі вестфальського короля Жерома (липень 1809 — травень 1810) в Касселі та імператора Наполеона в Парижі (до березня 1811). Референт підкреслив, що здібности, виказані Репніном на дипльоматичнім становищі в другорядної ваги европейської держави (Вестфалії) були причиною переведення його на далеко більш відповідальне становище посла при дворі в Мадриді; однак до поїздки в Мадрид не дійшло, бо Наполеон побоюючися, щоб Росія не дізналася про критичний стан в Еспанії, не пустив Репніна туди. Але Репнінови всетаки вдалося налагодити з Еспанією зносини і здобувати незвичайно важні вісти про перебіг військових акцій.

ТРИ МІСЯЦІ ТЮРМИ ЗА ЗАНЕДБАННЯ ДІТЕЙ.

В містечку Ляком в Альберті засуджено Алфреда Слейтера на три місяці тюрми за занедбання своїх дітей, маму покарано грошевою карою, а троє дітей забрано під державну опіку. Коли до хати Слейтера зайшла одна членкиня громадської опіки, вона застала на ліжку маленьку сплячу дитинку, якої рученята вже були посиніли від зимна, а сльози на личку позамерзали. А на лавці 4-літний хлопець і його 5-літня сестричка куняли при зовсім зимній печі.

„СЛОВО О ПОЛКУ ІГОРЯ".

„Слово о полку Ігоря", найстарший памятник нашого письменства, появився вперше у французькому перекладі у видавництві Делягран у Парижі. Цей переклад увійшов до книжки Люка і Бертранда п. з. „Французька й европейська думка від своїх початків до ренесансу. Історія літератури і вибрані тексти".

ПРИЗНАННЯ УКРАЇНЦЯМ МАНІТОБИ.

В англійському щоденнику „Ди Винніпеґ Івнінґ Трибюн" з 23 грудня була поміщена на цілу сторінку грубим друком стаття про те, скільки Українці причинилися до розбудови Канади як держави. Та найбільше уваги присвячено заслугам Українців у Манітобі. Долом сторінка була удекорована великим образом Софійського Собору в Києві.

ЗАБАГАТО БЕЗПОТРІБНИХ ОПЕРАЦІЙ.

Декан правничої школи в университеті Дюка в Шікаго виступив на конґресі лікарів з гострим осудом американських лікарських практик. Каже він, що американські лікарі роблять забагато непотрібних операцій, головно сліпих кишок. Він закидав їм теж, що вони не студіюють душевних недуг, хоч їм відомо, що між усіми хорими хорі на умові недуги становлять половину.

ХОВЗАВСЯ 45 МИЛЬ.

Густер Полсон доставляє почту в місцевости Ріверто до почти Інґліш Брук у Манітобі. Він возить почтові мішки на санчатах, до яких впряжені собаки. Треба їхати по леді озера Винніпеґ. Отже його 18-літній син, Скулі Полсон, щоби випробувати лід, ховзався цілих 45 миль на лижвах наперед санчат і вказував, куди безпечно їхати з навантаженими санчатами.

Перший раз почту з Рівертону до Інґліш Брук доставлено в цей спосіб при кінці грудня.

НАЙСТАРШИЙ РАХУНОК НА СВІТІ.

В звалищах Вавилону знайшли невеличку камінну табличку. Археольоґи думають, що то є найстарший у світі рахунок. Написаний є там клиновим письмом рахунок на доставу баранини. Оцінюють той рахунок на 5000 літ. Тепер той документ є у Пенсилвенійському университеті.

ДЕЩО ЦІКАВЕ З ЖИТТЯ ЗВІРЯТ.

Деякі звірята можуть довгий час обходитися без їди. Буває, що лилика або ропуху замурують припадком і по кількох літах знайдуть їх живими. По них найдовше витримують без поживи вужі. Три місяці один вуж не їв в зольоґічному городі й не згинув. Були випадки, що вуж не їв 204 дні і жив.

Крокодиль легко постить два місяці, медвідь 6 місяців, хамелеон 8, змія 10 місяців.

Кінь може жити 25 днів самою водою, а 7 днів витримає без їди й напою.

В одному селі в Швайцарії лявіна засипала хлів з годованим вепром. По чотирох тижнях відкопали його і знайшли живого, лише дуже вихуд.

Один гатунок перського кліща витримує голод 3 роки.

ДАРУНОК РОКЕФЕЛЕРА ДЛЯ ЯПОНІЇ.

Японський кабінет оповістив, що приймає добродійний дарунок з фонду американського міліонера Рокефелера на заснування Інституту Публичного Здоровля у Токіо, столиці Японії. Дарунок виносить 4 міліони японських ен, або один міліон і 240 тисяч американських долярів.

СПИТЬ УЖЕ МАЙЖЕ 2 РОКИ.

В Ок Парк у стейті Ілінойс 28-літня Патриція Меквайр спить безперервно ще від 15 лютого 1932 року. Її мама ще має надію, що вона може пробудитися, бо поволі починає ставати свідомою свого окружения.

ТИСЯЧІ ЖЕРТВ ГОРОЖАНСЬКОЇ БОРОТЬБИ В АВСТРІЇ.

ВІДЕНЬ. — Покищо теперішній уряд Дольфуса горою над соціялістами, які підняли проти нього бунт. Та без огляду на те, хто побідив чи побідить, ота міжпартійна боротьба коштує Австрію дуже дорого. Покищо ніхто не визнається в тім, скільки впало жертв у людях. З того, що лікують по шпиталях, виходить, що є тисячі ранених. Досі начислено понад 500 убитих, а приблизні обчислення нараховують до 2,000 вбитих. Боротьба прибрала у Відні, Лінцу і Грацу характер воєнних операцій, що нагадують світову війну. Брали в тій боротьбі головну участь ті, що боролися на фронтах підчас світової війни. До того треба додати, що в тій боротьбі вживано трійливих газів, машинових крісів, важкої артилерії і тенків. А барикади нагадували воєнні стрілецькі рови.

Та найтрагічніше в цім те, що жертвою тої боротьби впали у великій мірі жінки і діти. Кажуть, що шпиталі переповнені ними.

БОМБАРДОВАНО РОБІТНИЧІ ДОМИ.

ВІДЕНЬ. — Найбільший опір стрінув армію в міських робітничих домах, побудованих вже по війні, а замешкалих головно робітниками, приналежними до соціял-демократичної партії. Ті доми були побудовані на модерний лад, як великі апартаменти. Кождий робітник мав для своєї родини невеликий апартамент, у якім одна кімната мусіла бути звернена до сонця.

Уряд пробував на ріжні лади зломити опір соціялістів, забарикадованих у тих домах, а коли це не вдалось, почав стріляти до тих домів з гармат, спершу розваливши кіно, а потім дах. Робітники відстрілювалися з машинових крісів. Казали, що їм краще згинути в боротьбі ніж з нужди.

СОЦІЯЛІСТИ ПРОГРАЛИ.

ВІДЕНЬ. — Не зважаючи на те, що соціялісти були панами Відня довгі літа й мали сильні кадри робітництва за собою, вони програли.

НАЦІ ВИГРАЮТЬ.

ВІДЕНЬ. — Соціялісти не могли розвязати господарської кризи. За їх влади Відень підупадав, робітництво голодувало. І те заважить на тім, що велика частина робітників-соціялістів перекинеться тепер у табор наців. Таке заповідають американські кореспонденти, які обзнайомлені з положенням Австрії.

ЧИЯ ПРОВОКАЦІЯ?

ВІДЕНЬ. — Ніхто не знає, хто властиво спровокував горожанську боротьбу в Австрії. Одно певне, що Гітлер числиться тепер з кождим кроком, щоби не дати вмішати Німеччину в ту боротьбу.

АНГЛІЯ ДЕРЖИТЬСЯ ЗДАЛЕКА.

ЛОНДОН. — В урядових кругах велике напруження зприводу кривавих подій в Австрії. Але уряд держиться тої думки, що заворушення в Австрії є внутрішньою справою австрійського народу.

ФРАНЦІЯ НАТИСКАЄ НА НІМЕЧЧИНУ.

ПАРИЖ. — Франція вислала Німеччині гостру ноту, в якій взиває її заявитися виразно щодо розброєння. І заявляє, що вона не буде розброюватися.

ЖИДІВ НЕ ТОРКАЮТЬ.

ВІДЕНЬ. — Жидівська Телеграфічна Агенція стверджує, що вправді у Відні є завзята кривава боротьба, але ніхто не чіпає Жидів. Жидівські дільниці відділені й там навіть не падають стріли.

ДВІ КНИЖКИ НАЦІВ НА ІНДЕКСІ.

ВАТИКАН МІСТО. — Римська курія поставила на індекси заказаних книжок дві книжки, яких авторами є визначні провідники наців. Тими книжками є: „Міт двадцятого століття", якої автором є д-р Адольф Розенберг, котрий веде заграничну політику наців, і „Німецька Національна Церква" Ернеста Бергмана. Авторам книжок закидують, що вони нарушують догми католицької церкви й основи християнської релігії.

В ФРАНЦІЇ УСПОКОЇЛОСЯ.

ПАРИЖ. — Генеральний страйк скінчився без поважних заворушень. Робітники думають, що страйк був успішний, а їх противники вважають його невдачею. Але одні і другі вернулись до роботи і край успокоївся.

В МОСКВІ НЕЗАДОВОЛЕНІ.

МОСКВА (Росія). — Криваві заворушення в Франції й Австрії принято спершу з великим одушевленням. Але пізніше большевицькі лідери накинулися в пресі на соціялістичних провідників і назвали їх усіх зрадниками, приписуючи їм невдачу з революцією.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

З ХАРКОВА ДО КИЇВА.

Про перенесення столиці „української радянської републики" з Харкова до Київа написав відомий у світі англійський ліберальний денник „Манчестер Ґардіен" статтю, яка заслугує на ближчу увагу кождого Українця, як на оцінку безсторонніх, а добре поінформованих людей.

„Ґардіен" заявляє згори, що перенесення столиці з Харкова до Київа не можна вважати простим адміністративним зарядженням. Значить, воно має глибоке політичне значіння. Московський уряд хоче цим способом упекти собі якусь печеню.

Властиво столицею України повинен давно бути Київ. Київ має положення, яке повинна мати столиця. Він лежить над великою рікою і на важних шляхах. Київ лежить в осередку українського чорнозему. Київ має історичні традиції: це мати „руських городів". Хоч церковні традиції, що промінюють з Київа, нині ослабли, то всетаки з нього йде багато національної традиції.

У порівнанню з Київом, Харків, як столиця, має на столицю тільки дві дані, очевидно, з московського боку. Перше, Харків не має історичних традицій, отже він не будив українських національних почувань. Друге, Харків лежить далеко від західної границі, що булоб для Москви вигідно на випадок війни з західніми сусідами (Польщею та Румунією).

Тепер ці два арґументи стратили вагу. Нині Росія переконана, що їй треба завзято боротися проти українського націоналізму. Цю боротьбу треба повести в самий центр українського націоналізму, яким є Київ. Тепер головний опір Москві ставлять українські селяни, невдоволені з колективізації. Коли треба повести завзяту боротьбу проти селянина, то льогічно треба атакувати його з центру чорнозему, яким є Київ.

Якщо колись небезпечно було робити столицю з Київа, бо Київ занадто близький до Польщі, то нині, коли Москва погодилася з Польщею, цеї небезпеки нема. Не то що нема небезпеки, але є й користи. Коли Росія веде боротьбу проти своїх Українців, то через границю Польща веде боротьбу зі своїми Українцями. Коли Росія „прочищує" Україну з українського націоналізму, то Польща робить тесаме. Польща „розвязує" це питання „пацифікацією", Росія подібними засобами. В тому сходяться їх інтереси. Тому зближилися до себе Москва й Варшава. Тому й переносять столицю України під польську границю.

„Манчестер Ґардіен" закінчує статтю отсими замітними словами:

„Перенесення столиці до Київа облекшить правителям України співпрацю з Поляками".

Очевидно, проти Українців.

ЗАКОРДОННА ПОЛІТИКА СОВІТІВ.

Коли ми переглянемо уважно тексти всіх тих промов, що були виголошені після подорожі Літвінова до Злучених Держав і Італії, як самим Літвіновим, так і Сталіном та Кагановичем в справі закордонної політики Совітів, то відразу зауважимо, що панують в них дві головні теми — бажання миру за всяку ціну і боязнь конфлікту з Японією. При чому боязнь конфлікту з Японією прикривається незвичайно бундючними заявами про воєнну міць Совітів, що знаходяться у вражаючому контрасті з пацифістичними мотивами тих самих промов. Ось, наприклад, промова Кагановича, яку він виголосив на Конференції Комуністичної Партії в Москві 22. січня ц. р.:

„Боротьба за мир була головним пунктом нашої інтернаціональної політики. Це означає перш за все вірне зрозуміння антагонізму, який поділяє капіталістичні країни, і **використання** цього антагонізму шляхом випередження кожного щирого бажання **відсунути** війну на пізніше та завязання пактівненападу; подруге, це означає опублікування всіх ворожих нам інтриґ та маханацій; потім — **мобілізацію всіх сил світа проти** війни; і нарешті — сил нашої оборони **та збільшення сил червоної армії...**" Це останнє, очевидячки, на момент, коли, після „мобілізації всіх сил світа проти війни" прийде зручний момент показати зуби.

Цікаво відзначити, що цю промову п. Каганович, колишній секретар комуністичної партії на Україні, виголосив саме 22. січня, в роковини Крут. Дивний збіг обставин. Але який символічний! Рецепти інтернаціональної політики большевиків залишаються, як бачимо, такісамі. І в відношенню до України, як тепер у відношенню до цілого світа, большевики в 1917 і 1918 році практикували тусаму політику: проголошували своє палке жадання мира, присипляли народи бувшої російської імперії обіцянками про право на самовизначення аж до права цілковитого відділення від Росії, „мобілізували всі інтелектуальні й соціялістичні сили серед Українців проти війни", розкладали українську армію пацифістичною пропагандою і одночасно — готували свою червону армію до збройного походу проти дурних „хахлів".

Але Японці, наприклад, не дурні „хахли", і пацифістичній пропаганді не піддаються. Тоді до них промовляється іншою мовою: — „Становище на Далекому Сході є напружене. Ми можемо з моменту на момент ждати нападу. Ми **консолідуємо нашу воєнну міць** з року на рік, а особливо від того часу, як Японці узурпатори затруїли відносини з нами. Наша армія робиться **все сильнішою; вона займає перше місце в світі**, і вона зуміє гідно протиставитися всякому, хто намагатиметься відняти хочаб незначний шматок нашої території..."

Отже з одного боку — мобілізувати всі сили світа проти війни, а з другого боку, „**з року на рік** збільшувати силу червоної армії..." З одного боку голі фрази та пропаганда, а з другого боку — переконливі факти в вигляді — „найсильнішої армії в світі". А тимчасом самі большевики розуміють дуже добре ріжницю між „словами" і „фактами". І так, говорячи про відносини з Німеччиною, тойсамий Каганович зазначив:

„Наш уряд заявив німецькому урядові, що ми судитимемо про його обіцянки продовжувати рапальську політику (порозуміння з Совітами) і підтримування з нами нормальних відносин, не по **словах, а по його вчинках...**"

Зрештою на ріжницю між „словами" і „фактами" звертає увагу і орган Ватикану „Оссерваторе Романо", який присвячує велику передову статтю (з 19. січня) совітським обіцянкам, даним спеціяльно в Америці, про свободу і поважання релігійних почувань. Тимчасом на Різдво на всій території совітського союза відбулися блюзнірські маніфестації проти релігії взагалі і християнства зокрема. Совітське радіо не щадило лайок на адресу Христа і його заступника на землі. „Ці всі образливі лайливі виступи, пише „Оссерваторе Романо", є заадресовані також до всіх націй християнської цивілізації, які ще так недавно відвідував п. Літвінов, яких дуже пожаданим гостем він так недавно був, і з якими він понавязував договори приязні і ненападу. Ці різдвяні маніфестації виказують нам ясно, скільки в тому було щирости й чесности..."

Для нас, Українців, ці слова про „щирість і чесність", яких хтось ніби чекав від московських большевиків, видаються впрост наївними. А всеж приходиться ствердити, що цих наївних людей, спеціяльно в Америці, ще є подостатком... Та ми мусимо, наскільки це в наших силах, виявляти Москву в справжньому світлі.

Евген Онацький.

НОВІ НАПРЯМНІ НІМЕЦЬКОЇ КУЛЬТУРИ.

(ВУНІ) Одною з важних і важких проблем, що їх видвигнула перемога націонал-соціялізму в Німеччині, є проблема дальшого розвитку німецької культури. Націонал-соціялізм, це ідеольогія чи не більш далекосягла культурно, як політично — і на цій передпосилці оперті побоювання деяких закордонних культурних діячів, що націонал-соціялізм, силою своєї доктрини, яка **расу й націю** вважає за найвищу цінність і єдине джерело творчих сил, може довести до культурної ізоляції німецького народу. А тоді, з одного боку, висохоб німецьке джерело, яке продовж останнього тисячліття так обильно збогачувало вселюдську культурну скарбницю; з другого боку, така ізоляція булаб без сумніву небувалою катастрофою для самого німецького народу.

До цих побоювань передові діячі нац.-соціялізму займаються останніми часами становище в частих публікаціях. Заступник Гітлера, Рудольф Гесс, в недавньому інтервю з представником поважної швайцарської „Зольтурнер Цайтунґ" висловився й на цю тему. Гесс, подібно як і інші провідні діячі нац.-соціялізму вважають розумування про неминучу культурну ізоляцію з усіми її загрозами зовсім хибним, бо воно оперте на паперових конструкціях про „вселюдську культурну спільноту", яка фактично не істнує, а не бере це розумовання під увагу нових струй, що випливають з динаміки духового життя повоєнної Европи, зокрема Німеччини. Культурна творчість завждибула і є молода, завжди випливала з динаміки, а не статики духового життя. Культура — це сума виявів духового життя, що виходять із творчих сил **раси**, виростають із тих сил органічно, а не на основі якихнебуть інтелектуалістичних міркувань. Культура даного народу є головно його духовим дорібком і в першу чергу його дальшому розвиткови маєсуживати. Це зовсім не означає, будьто би нац.-соціялізм змагав до якоїсь культурної „автаркії". Це означає тільки, що нац.-соціялізм зриває з механістичними й чужими психіці германської раси поняттями в роді „вселюдськости". Культурне співжиття з іншими народами власне матиме всі вигляди на розцвіт, як буде оперте на підложі творчих своєрідностей ріжних народів.

Із цих ідеольогічних заложень виростає обовязок народу, а радше його правно-політичного успосіблення — держави, вести відповідну **політику** в справах культури („культурполітік"). Один з передових сучасних німецьких письменників, Ганс Фрідріх Блюнк, у недавньому прилюдному відчиті ось як висловився про цю політику:

„Держава повинна правильною популяційною політикою, зокрема відносно чистоти раси, а також обмежуванням перебільшеної технізації життя — створити передумови для розвитку нової, чисто національної культури. Розцвіт цеї нової культури запевнений, коли нація справді глибоко відчує кличі нац.-соціялізму про її органічний звязок з землею й кровю предків, розбудить в собі приспані творчі сили раси. Однак свобода творчости мусить бути забезпечена. Розуміється, має держава право вибирати поміж здібнішими, щоби їм допомагати, але ні в яким разі не стісняти. Нашою найближчою ціллю є пристосування мистецтва до біжучих практичних потреб щоденного життя. Та це все не означає відмежування від закордону. Навпаки, уміння засвоїти та по свому перетворити чужі культурні цінності є характеристичною ціхою молодої та здорової культури.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ЛІКАРЮВАННЯ И НАРІД.

Д-р Джеймс Босард, професор суспільних наук у Пенсилвенійському університеті, остерігав лікарів перед великою переміною у відношенню народу до лікарської штуки.

Велика маса людей, говорив він, починає дивитися на медичну службу як на щось, що подібне до вчителювання або поліційної служби. Люди думають, що лікарі повинні захороняти суспільність перед пошесними недугами подібно, як поліція має захороняти суспільність перед злочинцями. Як поліція буцімто гарантує безпеченство особи й власности, так лікарі мають забезпечувати здоровля.

Якщо лікарі не зрозуміють цього нового становища суспільности до своєї професії, то вони скоро вдарять головою об зовсім несподівані новини. Як лікарі не змінять свого відношення до своєї професії, то нарід може легко накинути їм так звану стейтову медицину: лікарі стануть з людей свобідної професії урядовцями держави.

АДВОКАТУРА И ГРОШІ.

Ерл Вуд Евенс, голова Американської Адвокатської Палати, виголосив до студентів права в Гарвардському університеті відчит про „річи, котрих не вчать у правничих школах".

Він порадив їм на самому вступі до адвокатури закинути думку, що адвокат має на цім зробити багато грошей. Добрий адвокат не той, що пробує робити гроші, а той, що хоче сповняти якусь суспільну службу та причинитися до виміру справедливости.

Виглядає, немовби й у правничій професії заломлювалися старі ідеали.

УРЯД І ІМІҐРАНТ.

Іміґраційний комісiонер зарядив для своїх урядовців курси доброго поведення зі сторонами.

Кождого тижня урядовці мають приходити вечорами на лекції чемности, які їм буде давати іміґраційний уряд. Комісiонер хоче переконати урядовців, що це зовсім дві інші річи: чи урядовець при вході до уряду набуриться на ждучих на нього іміґрантів, чи скаже їм „добрийдень". Навіть як він відкидає просьбу, то пе[ре]тенови лекше, як урядовець скаже: „Мені жаль" або „даруйте". Інакше вражіння робить урядовець, коли ставить кожде питання чемно, а інакше, коли він ставить запити грімко.

За старим способом поведення урядовців стояла стара фільософія життя й старий погляд на функції урядовця. Уряд мав застрашувати іміґрантів. Нині урядовець уважається „амбасадором доброї волі". Іміґраційний урядовець має тим важнішу функцію, що він стоїть гейби при брамі до Америки. Він не тільки лишає глибоке вражіння на тисячах людей, котрі входять до краю, але й на тисячах людей, котрих відправляється від брам краю. Від його поведення залежить почуття багатьох горожан та опінія Америки поза границями краю.

НОВІ ЧАСИ И ЦЕРКВА.

Коли так говорять про великі переміни лікарі, адвокати й урядовці, то що іншого роблять церковники, священики й проповідники, коли вони починають заводити в церквах всякі невидані новини, як, наприклад, лікування нервових людей?

К. Макушин.

БЕЗРОБІТТЯ В ПЕКЛІ.

(Небилиця).

(13)

Найбільша книгарня купила парусот примірників за готівку. Управитель книгарні сказав, що „ризикує на власний страх". Купуючи перестеріг Жадловича, щоби й іншим книгарням в краю і в Америці не давав книжок на кредит ні в комiс, бо гроші побачить „як власне вухо". Жадлович погадав собі:

— Хіба не всі злодії. Нехай, що на потирох є аж три злодії, то за гроші пришле тільки кождий четвертий, книжка дасть гарний зиск. Взяв, так цілий великий наклад порозсилав книгарням і кольпортерам. Очевидно, великі кошти висилки покрив зі своєї кишені. Книгарні і кольпортери книжку розпродали, бо про неї розійшлася чутка, що вона цікава і цілком не заколисує до сну. Лиш ту одну сатисфакцію мали автор і видавець повісти. Грошевого зиску не було, бо хоч з книгарень увесь наклад розійшовся за гроші, жодни книгар грошей видавцеви не відіслав.

— Вас нехай се не знеохочує, — сказав Жадлович до чорта. — Тепер кождий видавець буде мати доказ, що хоч повість не йде, то повість під вашим, вже звісним іменем таки піде. Напишіть другу повість і, оферуючи її видавцям, покличеться на факт вже всім звісний, що наклад вашої першої повісти вже вичерпаний.

Жадловичеви треба було на якийсь час виїхати за кордон. Поїхав, заплативши за чорта ще один місяць готель і ресторан. Не сумнівався, що чорт вже буде зароблятн повістями, бо перша повість зробила йому сильну рекламу і дала доказ, що добра повість, хоч дуже слабо, все таки йде.

Коли Жадлович вернувся зза кордону, йому сказали, що хтось з готелю присилав по нього. Доміркувався, що то чорт, отже пішов туди.

Чорт лежав на ліжку. Був то кістяк, обтягнений сірожовтою, рапавою шкірою. Так висушив його голод. На столі, на кріслах, на землі, взагалі навкруги нього купи манускриптів. Глибоко запавші очи світилися розкішною радістю. З великим трудом витягнув до Жадловича руку і зі ще більшим трудом простогнав:

— Нарешті, нарешті ви звилися. А я гадав, що вмру і не подякую вам за те, що мене нарешті з сеї землі чорти пірвуть.

— Подякувати хочете мені? Мені за те, що вас пірвуть чорти?

— Так, вам. Бо то вашому доброму серцю і вашим заходам завдячую, що нарешті вмру. Я з моїми манускриптами ходив від Анни до Каяфи. Всі книгарні сказали мені, що повість не йде. Не помагала моя пригадка, що ввесь наклад моєї першої повісти розійшовся за гроші, значить, дав добрий чистий зиск. Кому дав, того дав, та всетаки дав. Я став ходити до ріжних видавничих установ і від редакції до редакції ріжних журналів, ріжних щоденників. Скрізь сказали мені, що криза і що нема грошей на гонорар. Я гадав, що добре буде бодай імя виробити собі і давав манускрипт редакціям даремно. Тоді казали мені, що вони не хочуть визискувати.

— То дивне! — замітив Жадлович. — Я знаю, що так дуже зле не є.

— Є дуже зле! — крикнув чорт. — Є ще гірше, як ви гадаєте. Кріза крізою, біда бідою, але тьфу! Я дуже добре пізнав цілий літературний механізм вашого народу. Вже знаю, чому у вас крім обовязкових шкільних підручників і молитовників ніяка книжка не йде. Не йде з вини ваших письменників!

— Чи наші письменники боронять публиці купувати книжки? Чи письменники боронять видавцям видавати книжки?

— Так, боронять! — сказав чорт голосом таким, неначе би затарахкав деревляним тарахкалом. — Позвольте, що розкажу вам з кінця. Книжка у вас не йде з кількох причин. Не перечу, що загальне зубожіння головно зредукувало число покупців книжки. Та ся причина шкодить книжці і авторам тільки до якоїсь межі. Біда не цілком вбила охоту купування книжок. Де біда не дохнодила, там людей зненохотили до книжки, головно до повісти, самі письменники. Щойно де якась повість, то кожний, що вже двайцять і пять разів лопікся на скучній повісти, гадає, що й та нова повість така скучна і не купує її. Хоч би трафилася повість нескучна, жвава і цікава, то люди не біжать навипередки купувати її, бо гадають, що українська повість обовязково мусить бути скучна. Люди купували би, як би знали, що нова повість, хоч не „мистецька", себто не блазенська, є жива і цікава.

— На те є реклама — перебив Жадлович.

— Реклама є. Є в цілім світі, та не у нас. А скажу вам чому. Інсерат в часописі, не є рекламою для повісти. Скрізь у світі преса робить рекляму авторам і їх книжкам... від себе пишучи про них раз Укорозу. У нас того нема, бо наша преса опанована... не публіцистичними ремісниками, а претенсіональними, будьто би „містицями" літератури. Основою характеру такого „мистця" є зависть. Такий жадному письменникови некумови реклями не аробить.

(Далі буде).

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

І. К., Чектовага, Н. Й. — Нічого Вам порадити не можемо. Про поворот до краю треба було Вам скорше подумати. А так і там не буде Вам життя у Вашій власній хаті.

Г. Б., Провіденс, Р. Ай. — То була помилка в оголошенню, яка вже була спростована.

Д. С., Кемпбел, О. — Як не було допису, то нема що відповідати. Якраз тому, щоби не було того роду відповіди, яку Ви надіслали, відкидаємо дописи, про які Ви згадуєте. Що це обходить кількадесять тисяч читачів „Свободи", чи хтось десь там когось узнає за „героя" чи ні? Крім того, звідки Ви можете знати, що допис був звернений саме проти Вашої особи? В редакційній відповіді того не було.

Стародуб. — Коли надсилаєте щось до редакції, щоби було поміщене, то в першу чергу подавайте своє правдиве імя й адресу. Часопис це народня трибуна і треба знати, хто це з неї промовляє. Крім того ваша „історична анекдота" змістом наївна.

Адреса Обєднання:
OBYEDNANYE,
P. O. Box 122, Hudson Terminal,
New York, N. Y.

Володимир Душник (Бельґія).

БЕЛЬҐІЙСЬКА ПРЕСА ПРО УКРАЇНУ.

(Надіслане для „Свободи").

V.

"Avenir de Luxembourg" з 3 листопада 1933 р. приносить статтю одного з бесідників на вічу, адв. P. Nothomb-a, провідника бельґійських фашистів. Автор, описуючи сучасний стан України, зробив велику алюзію до хорої Европи. „Бо чиж подібні страхіття на сході Европи (слова автора) після 15-літнього мира, що повинен був дати світови здоровля й рівновагу, не переконають нас про цілковите банкроцтво мира, — та тих чинників, що мали його забезпечити? — На сході — нині вигибає біла раса, — з високою культурою, великими заслугами для Европи, — а та Европа... без найменшого жесту, без ніякого дійсного колективного зусилля, без акції!... „Крім того автор не поминув і положення в Німеччині, Австрії, та взагалі міжнародні болі, — які, поодиноко, спровокують війну, з якої Европа може вийти ще більшим невільником, як Українці! Кінчить автор закликом, що не тільки треба ратувати німецьких Жидів, а-ле таксамо дати поміч Українцям.

"La Libre Belgique" —з тою самою датою містить велику передовицю адвоката й співробітника цього щоденника, п. Struye. Заголовок статті **„Ситуація на совітській Україні"**, — виправдує цілком себе, бо автор докладно представив своїм читачам сучасний стан України. Починає від простору й населення України, — від тих величезних природних багацтв України, що слушно виправдують назву України —„шпихлір Европи". Тепер по цілому світі лунає одно: голод на Україні! Дальше автор покликується на цілу майже европейську пресу, — на численних збігців: українських, німецьких, чеських. Найбільше враження викликало в світі оповідання американської Українки, п. М. Стебало, що, повертаючися з України, оповіла свої враження з червоного раю на Україні членам редакції париського „Матена". Не поминув тут автор також акції українського духовенства й цілого громадянства, — дальше кард. Інніцера у Відні та Червоного Міжнародного Хреста й інше. Страхіття України добачує автор впершу чергу в колективізації сільського господарства, що викликало нечуваний спротив Українців, які є знані зі свого великого індивідуалізму. Большевики — чужі Україні, — не завагалися вхопитись найжахливіших метод, як терор, заслання, розстріли, щоб тільки видерти Україні збіже, потрібне їм на заграничний вивіз і для відживлювання корінної Росії. Кінчить автор, — що Росія повинна числитися з тим, що вона тепер вступає в приятельські звязки з Европою. Україна є одним з усіх тих факторів, що відвертають очі Европи зі закордонної політики Совітів на внутрішню політику.

"La Province" у Монс з 31 жовтня подає передрук одного листа, що його помістив один французький лікар з Ліону в **"Action Francaise"** про страшні недуги, що їх викликав на Україні голод. Між іншим цей лікар, іменем Доде, подає, що на Україні кинулася страшна хороба шкіри (щось в роді скорбута), — що через нервові замішання спричинює цілковите ослаблення орґанізму, а в гірших випадках — навіть божевілля. Причиною цеї страшної хороби — це недоживлювання, — або надмірне уживання кукурузяної муки. Цей факт підтвердили самі офіційні звіти большевиків.

"Le Pays Wallon" з 31 жовтня друкує статтю про "СССР і кризу". Автор статті, п. Yerdal, подає економічну структуру совітського Союза. Цілі поїзди української пшениці вивозять на північ, а звідтам до всіх портів світа, а за одержані гроші ведуть комуністичну пропаґанду в Китаю й Европі, — узброюють численну армію, бриневолюють населення до нечуваної ніде в світі системи індустріялізації, та гноблять 70 міліонів підбитих народів. Ніхто інший, тільки СССР, є причиною світової кризі: вони на кредит купують канадійське збіже, — а українською пшеницею засипують економічні ринки, — й ці гроші обертають на гноблення української нації. Дальше автор доказує, що про можливість тревалого мира в Европі нема навіть думки, доки істнує совітський Союз, — доки не повстане самостійна Україна й інші гноблені Москвою народи.

Слід згадати, що п. Yerdal містив уже багато статей про Україну в брісельському тижневику "Libra-Illustre", навіть з оригінальними українськими картинами, як „Голгофта України" (символічний образ жінки, що представляє Україну, розпяту на хресті, — й чотири хижі птиці над нею!) — дальше — „Виізд на війну" та „Свято-Володимирський памятник у Києві").

"Gazette du Centre" з 2 листопада в статті „Положення на Україні" перестерігає перед небезпекою ці держави, що вступили на шлях пактування й братання з Москалями. „Бо Україна — читаємо — також почала з Москвою... переговорами... А нині?!!

Подає дальше — великий витяг зе статті п. Yerdal-а з **"Pays-Wallon"**, про наслідки союза України з Москвою, — себто нинішній стан України.

"Nation Belge" k 1 frtohmsis

"Nation Belge" з 1 листопада подає за **"Journal des Debats"**, одного листа, висланого з України, в якім автор оповідає про свою стрічу з колишньою куховаркою, Дарією. Від неї довідується, що її донька збожеволіла по утраті 3-літньої дитини, яку від неї силою відобрали й поїли виголоднілі сусіди. Вкінці — часопис робить докори французьким большевикови Еріотови, що цей балямутить світову опінію, заперечуючи пекло на Україні.

(Далі буде).

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

П. С., Ню Йорк. — „Найвищий характер гуманности" не надається до друку. Думки розбиті, без провідної думки. Найкраще зробите, як прочитаєте одну книжку, а потім возьметеся реферувати думки, в ній виложені, які дадуться пристосувати для нашого політичного життя, бо бачимо, що саме те Вас найбільше цікавить.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗ?

Проситься відділових секретарів присилати повідомлення про всякі збори принайменше один тиждень перед зборами.

ДЖОЛІЄТ, ІЛЛ. Тов. Тараса Шевченка від. 111, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 18-го лютого в 2-гій годині пополудни під ч. 418 Вілямсон ул. Проситься всіх членів прийти на означений час. — Василь Гуцул, секретар.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. Бр. св. Йосафата від 217, подає до відома своїм місцевим і позамісцевим членам, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 18-го лютого о год. 2-гій пополудни, точно в гали де звичайно. Присутність кождого члена є пожадана, бо є важні справи до вирішення. Довгуючі члени зволять прийти і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Члени котрі ще не змінили своїх грамот на новий рід нехай принесуть на мітінґ і підпишуть аплікацію на зміну, щоб не було запізно. Подається до відома членам, що всі відділи в Рачестер влаштовують концерт 12-го мая ц. р. з находи 40-літного існування У. Н. Союза. На цім мітінґу будеться принимати нових членів до Бр. і У. Н. Союза без вступного і за оглядини лікаря також не платять нововступаючі члени. Член, котрий не буде присутний на цім мітінґу, буде караний після статута. — Василь Гречук, предс.; А. Іванів, секретар.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ І. СОТНЯ В НЮ ЙОРКУ ПОВІДОМЛЯЄ ВСІ ТОВАРИСТВА БРАТСТВА,

щоби здержалися з підприємствами

ДНЯ 22-ГО ЛИПНЯ (JULY) 1934 РОКУ

бо Чорноморська Січ І. сотня взяла Парк на **Пікнік** в NORTH BEACH LONG ISLAND на повище згаданий день. 39

З поважанням **Старшина І. Сотні.**

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

„Рідна Хата" Союза Українок Америки.

Українці в Ню Йорку вже знають, що Рідна Хата, це домівка Союза Українок Америки під ч. 30 Іст-7-ма вулиця в Ню Йорку. Безперечно й інші місцевости інтересуються життям у цій Рідній Хаті, тому ми подаємо до відома ширшого загалу українського громадянства, а зокрема жіноцтву, що саме робиться у цій хаті.

Ці, що читали звідомлення про отворення Рідної Хати, а й ці, що бачили її, знають, як гарно вона влаштована в чисто українськім стилю. Є тут і бібліотека українською і англійською мовою, журнали й українські часописи зі Старого Краю й Америки, фортепян і музична бібліотека для членкинь Союза Українок Америки, щоб, як деколи зайдуть, побалакати, почитати чи пограти на фортепяні. Взагалі Управа СУА старається влаштувати цю хату так привітно, щоб кождий почувався як дома і радо заходив до неї при кождій нагоді. Рідна Хата отворена кожного вечора від 8. години. Для жіноцтва, що хоче засягнути інформації про орґанізацію СУА загалом, чи відділів, які належать до СУА в Ню Йорку, є офіс і одна урядниця завше радо подасть такі інформації.

Кожного вівторка і пятниці можна зайти сюди на чай і домашні тісточка, які приготовляють членкині СУА. Кождої пятниці є засідання головної управи, а середа призначена на засідання Комітету Допомоги Голодуючій Україні.

В лютім відбудеться в Рідній Хаті **відкриття базару і пущення** з музикою і чаєм; потім **Базар українського мистецтва** буде тревати цілий тиждень, а накінець буде **академія в честь Ольги Басарабової.** Дня 2. березня (пятниця) відбудуться тут **організаційні збори молодечого відділу Українського Народного Союза**, які скликає п. Осип Угорчак. Після цих зборів буде забава чай. Просимо молодіж прийти численно на ці збори.

Підчас цілого тижня, в якому відбуватиметься **базар українського мистецтва,** членкині СУА будуть подавати гостям перекуску, а одного дня буде чай для представників американських організацій і визначних Американців, що завше живо інтересуються українськими справами, а декотрі з них особливо українським мистецтвом.

СУА отвирає **школу українських танків** під умілим проводом пані Зіни Лисюк. Лекції будуть відбуватися в понеділки, а ближчі інформації подасть головна управа СУА. Цю школу отвирається виключно для дітей членкинь СУА.

Від довшого часу в Ню Йорку давався відчувати брак осередку українського життя. Союз Українок Америки рішився створити Рідну Хату яко такий осередок, тепер же докладає усіх старань, щоби цю Рідну Хату поставити на відповідну висоту. Українське громадянство, яке шукало такого осередку, знайде його в **Рідній Хаті СУА**, де гостям усе раді головна управа Союза Українок Америки і відділи СУА в Ню Йорку.

Союз Українок Америки.

Знає біблію.

Катехит: Ти направду знаєш біблію? Отже скажи нам гарненько, що то є біблія?

Івась: Біблія то є велика книжка, в якій наша Марійка має фотографію свого кавалера, мама жмуток мого волосся, коли я ще був малий, а тато має посвідку на заставлений срібний годинник.

СОРОКЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

Народний Союза,
Батьку наш рідненький
Нині твій святкуєм
Ювилей любенький.

Ми нині зійшлися,
Як одна родина;
Тобі сорок років —
Нам свята гостина.

Бо нині в нас врочисть,
Весела забава...
Жий нам, батьку, вічно,
Слава тобі, слава!

Ти за сорок років
Придбав міліони;
Жичим, щоб за других
Ти мав біліони.

Браття любі й сестри,
Всі враз з місць повстаньмо,
Союзови свому
Пошану віддаймо.

І тим нашим людям,
Що го заснували,
Поклін їм зложімо,
Побажаймо слави.

Якби оіпири
Були не придбали,
Скажіть ви самі:
Щоб ми нині мали?

Ми тих людей діти,
Тож йдім їх слідами:
Боронім Союза,
Ставаймо рядами.

Бо Союз — наш батько,
Всіх нас потішає;
В лихім горю, в нужді
Він про нас всіх дбає.

Дбає про недужих,
Про роки старії,
Дбає про сироти,
Про вдови біднії.

Всіх нас просвіщає,
Всіх нас поучає
І Неньку Вкраїну
Він обороняє.

Чом же ми не малиб
Союза любити?
Гляньмо в його працю,
Українські діти.

Хто ще не в Союзі,
Не будьте позаді:
Впишуйтеся нині,
Будьмо всі в громаді.

А буде в нас сила,
А буде в нас воля,
Порвемо кайдани,
Усміхнеться доля!

Т. Оз., Гудсон, Н. Й.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

РУХ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

БАВНД БРУК, Н. ДЖ.

З нагоди сороклітнього ювилею У. Н. Союза наш відділ розпочав свою працю тим, що вже цього місяця ми звербували в члени У. Н. Союза чотирох молодих членів. Та це тільки початок нашої праці. Ми розуміємо добре, що, щоби здійснити клич ювилейної кампанії, прийдеться нам кожного місяця на протязі цілого року виказувати якісь результати. Вправді, праця з приєднуванням нових, а зокрема молодих членів, є получена з труднощами, одначе ми віримо в те, що ті труднощі не є такими, щоби не можна їх побороти. Треба тільки доложити більше труду і роботи. Ми здаємо собі добре справу з того, що приєднання чотирох членів не є нічим таким, щоби можна тим чванитись. Коли ми пишемо про те, то хочемо тільки підчеркнути той факт, щонавіть у теперішних важких часах ми можемо дуже легко здійснити ювилейний клич — придбання 5,000 членів, — коли праця приєднування тих членів буде розділена на всі відділи, на кожного члена У. Н. Союза. Наш відділ придбав цього місяця чотирох членів і коли кожний відділ У.Н. Союза придбав би такесаме число, то ми вже мали би понад 1,500 членів. Опісля нам вистарчило би попрацювати ще два місяці в такийсамий спосіб і так на протязі трох місяців клич ювилейної кампанії вже був би здійснений. В нашій місцевости нема багато українських іміґрантів, а тому наш відділ невеликий. Не зважаючи на те, ми радо возьмемо на себе обовязок звербування відповідного числа членів і той обовязок виконаємо, та хотіли би бачити, щоби й інші відділи приняли на себе відповідну пайку тої роботи. Бо коли ми навіть приєднаємо на протязі трох місяців 12 членів, то це нічого не поможе до здійснення ювилейного клича, якщо всі відділи не зроблять того самого. Хоч кампанія головного уряду була проголошена ще 2 січня, та досі не чути ще належного відголосу на неї. Ми повинні писати до часопису про наші пляни та нашу роботу по відділах. Ми повинні обмінюватись нашими плянами, нашими думками щодо цеї ювилейної кампанії за приєднування нових членів. Коли будемо ждати заки хтось самий не зголоситься в члени нашого відділу, то вже тепер можемо собі сказати, що з того ювилейного клича нічого не вийде. Докажім у тому ювилейному році, що ми є вірні члени нашого Батька-Союза не тільки на ловах, але й на ділах.

Григорій Ґеба,
секретар 344 від. У. Н. Союза.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО НАШ У. Н. СОЮЗ.

В нас, Союзовців, принялося, що коли говоримо про Український Народний Союз, то кажемо: це наш батько. І дійсно батько Союз заслугує на ту назву. Сини і дочки нашого пароду, який тут жиє, дали Союзови ту назву, щоби зазначити в той спосіб своє відношення до нього. Батько й мати це найдорожчі особи для дітей. А що У. Н. Союз є для нас найдорожчою організацією, тому і назвали ми його батьком, бо він по батьківськи відноситься до нас самих, до вдів і сиріт, до української справи і до Рідного Краю.

І треба піднести, що не тільки ми, Союзовці, відносимося з любови і пошануванням до нашої організації. Я переглядаю старокраєві часописи і завжди завважую, що й там глибоко шанують наш У. Н. Союз за його великі заслуги, які він положив біля організування нашої іміґрації і її допомоги Рідному Краеви та українській справі.

Тут на іміґрації, річ природна, теж усі відносяться з повагою до Союза. Виступають проти нього тільки большевики, бо добачують у нім найбільшу силу і найбільшу небезпеку. Московські запроданці добре знають, що де вкорінився дух У. Н. Союза, там нема місця для слуг Москви чи Варшави. Вони теж знають, що Союзовці вміють постояти за честь своєї орґанізації й за українське імя, за український прапор. Де є Союзовці, там большевицьке багно засихає, як гадина на сонці.

Ювилей У. Н. Союза дає нам тепер добру нагоду скріпити ту орґанізацію новими, молодими силами. Це є наш обовязок, який кождий з нас повинен сповнити. Зміцнім У. Н. Союз, а в першу чергу віддаймо йому під опіку наші діти.

Н. Костів.

І ВАТИКАН НАЛОЖИВ МИТО.

Перший раз в історії церковної держави сталося таке, що церковний уряд наложив мито на імпортовані річи. У ватиканській державі мито ввійшло в силу з першим січнем. Одначе мито в папській державі нижче як в Італії.

Небилиця.

Стояла в Києві коло Лаврської дзвіниці купа людей і дивувалася, яка вона висока.

Підійшов до них один салдат, подивився тай каже:

— Хоч і висока, але я підстрибну вище від неї.

— Ану, ану, — сказав один пан.

— Давай карбованця!

— Дам, дам, щоби тільки підскочив так, як кажеш.

Тоді салдат підскочив може на локоть, а люди й питають:

— Щож ти?

— А що, — каже салдат, — нехай вона хоч так підскочить.

Ніщо було робити панови — витяг він карбованця та дав салдатови.

ТАРЗАН І ЛЮДОЇДИ. (49)

Угга лежала скулена на купі трави у грубо злагдженій криївці з терня в отвертім пралісі. Була ніч, але вона не могла спати. Вона дивилася на великого білого чоловіка, що присів недалеко коло огника. В її очах жевріла ненависть, як вона дивилася на нього. Вона вже про нього більше не думала як про річного чорта. Його страх перед дикими звірами джунглів спершу дивував її, а потім переконав її, що її товариш це обманець, бо річні чорти не бояться нічого.

Вона вже навіть стала сумніватися, чи він є Тарзан, про котрого вона чула такі дивні історії, що почала на нього дивитися майже як на самого чорта. Її нарід не признавав ніяких богів, а тільки чортів. Міранда був сильний і брутальний. Вона знала, що він може її скривдити, якби вона його прогнівила. Якби тільки вона могла дістатися з його рук! Багато разів вона плянувала це, але всетаки вагалася, бо боялася бути самою в джунглях.

Недавно Угга переконалася, що на вид якоїсь небезпеки цей білий великан перший скочив би на найближче дерево. Але заки вона його покине, вона постановила в своїм дикім серцю пімститися за те, що він її обдурив та заставив її помагати йому втекти з села канібалів. Приглядаючись Еспанцеви, вона нагло впала на думку, як пімститися на ньому. Міранда дивився з блискучими очима на камінці, які він держав у невеличкій мошонці з козячої шкіри.

Частину тих камінців він витряс собі на долоню. Угга знала, як високо він цінив ці блискучі камінці, котрі для неї не мали ніякої вартости. Він нераз їй говорив, що волів би вмерти, ніж розстатися з ними. Накінець він всипав їх назад до своєї тобинки, яку привязав собі до пояса. Потім він поповз до середини свого схорониця, потягнув за собою купу терня, щоби замкнути вхід перед дикими звірятами, і положився на траві.